

**SINT-DENIJSPLEIN, EEN TRILOGIE
MARVELD EN PAARDENRENBAAN
DEEL I: 1823 - 1840**

**VOOR U VERZAMELD UIT 31 600 EDITIES VAN DE
“GAZETTE VAN GENT”.**

Weinig sites in de Gentse regio hebben kregen een rijkere verscheidenheid aan functies toegewezen als het uitgestrekte veld in de deelgemeente Sint-Denijs-Westrem. En niettegenstaande vrij ver van de stad verwijderd was de belangstelling van rijk en arm telkens weer zonder weerga.

Alles begon tijdens het Hollands bewind, toen het in de nasleep van de bouwplannen voor een citadel aan de Heuvelpoort de rol van militair marsveld kreeg toebedeeld. Vrij snel werden de activiteiten van de infanterie aangevuld met paardenrennen die zowel voor de "beau monde" als Jan met de pet een nooit geziene attractiepool vormde.

Tijdens de Wereldtentoonstelling in 1913 luidden de loopings van vliegenier Pégoud het tijdperk van de luchtvaart in. Op de vooravond van de Tweede Wereldoorlog was het Gentse vliegplein ei zo na een feit...

In drie afleveringen passeren krijgsverrichtingen, paardenrennen en luchtvaartexperimenten de revue via een selectie originele persartikels uit de periode 1820 - 1940. Wanneer je een volgende maal het terrein van "The Loop" betreedt, gedenk dan dat je op historische grond staat!!...

22 april 1819

Buiten onze stad moet tussen de Heuvel- en de Kortrijksepoorten een *citadelle* aangelegd worden die de Schelde, de Leie en de aanpalende wegen zal beheersen. Het is de kapitein-ingenieur Gey Van Pittius die de plans van deze sterkte zal maken.

15 juni 1820

Koning Willem heeft het ontwerp goedgekeurd van het fort dat alhier moet gemaakt worden. Het zal vijf bolwerken hebben en ruime kazernen voor de

ruiterij en het voetvolk. Het zal zich uitstrekken tot tegen de herberg *De Vier Winden* buiten de Heuvelpoort en de kasseiweg buiten de Kortrijksepoort.

31 oktober 1821

Het Koninklijk Besluit tot het aanvangen van de versterkingswerken van Gent en Dendermonde is op 7 oktober definitief genomen. Sedert verleden week wordt gewerkt aan het bestek van de grond die voor de nieuwe sterkte moet dienen. De oude stadsvesten worden afgevoerd en men vult de wal op tot het maken van een plein voor het kasteel.

21 april 1823

In de commune van Sint-Denijs, dichtbij de kapel *Het Putje*, gaat een krijgsoefenplaats aangelegd worden, waartoe de stadsregering 24 bunders grond zal aankopen. Dit plein zal dienen tot dekking van het nieuw kasteel waaraan men met alle vlijt bezig is.

19 mei 1823

De stad Gent heeft voor de som van 36 000 Nederlandse gulden aan het gouvernement al de vestingen verkocht tussen de Schelde en de Leie, van de Kortrijkse- tot de Keizerpoorten. De opbrengst zal dienen voor de aankoop van de grond tot het maken van een krijgsoefenplaats of *marsveld*.

22 januari 1824

Men doet buiten onze stadspoorten de metingen tot het aanleggen van nieuwe verdedigingswerken, zodat Gent over weinige jaren in een ontzaglijke staat van verweer zal gebracht zijn.

Men is bezig met de voorbereidende bewerkingen tot afkoop van de gronden die te Sint-Denijs bij Maaltebrugge in het bestek vallen en bestemd zijn voor een militaire oefenplaats, die de naam zal voeren van *Willemsveld*.

10 mei 1824

De stad heeft zaterdag bezit genomen van de afgetekende grond welke te Sint-Denijs dienen moet voor een oefenveld. Morgen zal Z. H. de prins van Saksen-Weimar met enige andere opperofficieren dat veld gaan bezichtigen, teneinde daaraan de nodige werken te laten doen. Eerstdaags zullen krijgsoefeningen kunnen beginnen.

19 september 1825

De luitenant-generaal Trip heeft op het oefenveld van Sint-Denijs de revue gedaan over het achtste huzarenregiment dat alhier in bezetting is. Hij was ten hoogste voldaan over de houding en de nauwkeurige uitwerking van de krijgs-oefeningen.

28 juli 1828

Gisteren had om 7 uur 's avonds te Sint-Denijs een paardenloopstrijd plaats tussen Maaltebrugge en de herberg *Het Lammeken*. Een wedding was aangegaan tussen twee officieren van het achtste huzarenregiment. Een menigte opperofficieren en liefhebbers hadden zich ter plaatse begeven om de uitkomst daarvan te zien.

Het paard van de heer Verburgt heeft op 4 1/2 minuut de afstand van een halve mijl doorlopen en bekwam omtrent 200 meter lengte voorrang op de mededinger.

24 september 1828

De grote krijgsoefeningen op het *Willemsveld* te Sint-Denijs zijn deze week begonnen. Overmorgen zal de inspectie gebeuren door Z. H. de prins van Saksen-Weimar over al de troepen welke zich alhier bevinden. Tevens zullen oefeningen geschieden in het vuur.

Verleden maandag was de toeloop om de verrichtingen te zien zeer groot. Bij een aanval van de ruitery zijn twee burgers onder de poten van de paarden geraakt en zware kneuzingen bekomen.

Het is echter betreurenswaardig dat het gemeen volk tijdens het bijwonen van de oefeningen zoveel schade toebrengt aan de vruchten van de velden op hun weg gelegen of palend aan het marsveld.

Overall laten zij tekens achter van hun blinde moedwilligheid. Volwassen en onvolwassen rapen worden uitgerukt. De aardappelen dienen hen tot ballen om naar elkander te werpen. De vreedzame landbouwer wordt door deze kwaadwilligen op de bitterste wijze getergd en is alzo aan onheilen blootgesteld.

Het is wenselijk dat maatregelen worden genomen om deze schendingen van eigendom te beteugelen. De toegang naar de binnenwegen van aan de herberg *Den Hert* buiten de Kortrijksepoort tot voorbij Maaltebrugge moet gedurende de oefeningen worden belet en de politie moet een waakzaam oog houden op de wanorders die plaatshebben op de landen welke palen aan het oefenveld.

6 mei 1829

Vanaf 15 juni gaat de 17de afdeling voetvolk die te Gent in bezetting is, voor vier maanden legeren op het *Willemsveld* te Sint-Denijs-Westrem. Verscheidene oversten hebben reeds de kamers en stallingen besproken, die in de omgeving verkrijgbaar zijn. Twee officieren zijn de grond komen opmeten van eigenaars wiens bezittingen aan het veld palen, wat doet vermoeden dat men er gebruik zal willen van maken.

Het lijkt geen twijfel dat deze legerplaats, in de beste schikking aangelegd, een menigte nieuwsgierigen zal aanlokken om deze zeldzaamheid te bezichtigen. De voordelige omstandigheid zal zeker ook niet ontsnappen aan onze handelaars in dranken, tot het aanleggen van caféhuizen en herbergen.

Gedurende de legering aldaar zullen de kazernen van Sint-Pieters geheel hersteld, gekuist en gezuiverd worden, om daar de verdwijning te kunnen bekomen van de oogziekte welke sedert een twaalftal jaren zoveel slachtoffers in het Nederlands leger heeft gemaakt. Nu wordt dit onheil door sommige geneesheren toegeschreven aan de ongezondheid van die kazernen.

23 december 1829

De alhier liggende compagnies van de 17de afdeling infanterie hebben eergisteren een krijgswandeling buiten de Kortrijksepoort gedaan naar het *Willemsveld*. Daarbij heeft men de nieuwe uniformen van de officieren en adjudant-onderofficieren bemerkt, bestaande uit een korte frak van donkerblauw laken. Zij dragen ook een grijze *redingote* en een *surtout* van een dege-lijk maaksel.

11 augustus 1830

Enkele compagnies van de 17de afdeling infanterie werden op hoog bevel op honderd manschappen gebracht. Gisteren hebben ze zich buiten de Kortrijksepoort naar het *Willemsveld* te Sint-Denijs-Westrem begeven, om er zich in de wapenhandel te oefenen. Zulke krijgsverrichtingen zullen voortaan van tijd tot tijd plaatshebben.

* *Na de voorstelling op 25 augustus 1830 van “De Stomme van Portici” in de Brusselse Muntschouwburg, kreeg de smeulende revolutie tegen het bewind van de Nederlandse vorst Willem I een opstandig karakter. Op 4 oktober riep het Voorlopig Bewind de Belgische onafhankelijkheid uit.*

Op de “Conferentie van Londen” bekrachtigden Engeland, Frankrijk, Rusland, Pruisen en Oostenrijk op 20 december de scheiding tussen

België en Nederland. Op 21 juli 1831 legde koning Leopold I in Brussel de grondwettelijke eed af.

20 september 1831

Een dertigtal metsers en steenhouwers voltrekken de nieuwe citadel. De werken gebeuren onder het onmiddellijk toezicht van de majoor der genie Z. de Lannoy.

24 september 1831

Het eerste regiment jagers te paard heeft gedurende drie achtereenvolgende dagen op het *marsveld* nabij de kapel *Het Putje* gemanoeuvreerd in tegenwoordigheid van de verdelingsgeneraal baron Duvivier. Hij heeft er de inspectie gedaan en de heren officieren over hun kundigheid en bekwaamheid streng onderzocht.

27 september 1831

Koning Leopold heeft de stad Gent bezocht met zijn broer, de regerende vorst van Saksen-Coburg-Gotha. De beide soevereinen hebben zich in open rijtuig onmiddellijk naar het marsveld te Sint-Denijs begeven, alwaar de koning het eerste regiment jagers te paard in ogenschouw heeft genomen en deed manoeuvreren.

De compagnie van het 10de linie voetvolkregiment stond aan de Kortrijksepoort en het 2de regiment jagers te paard op het *marsveld* te Sint-Denijs-Westrem.

Onderweg heeft hij verscheidene verzoekschriften ontvangen welke hem werden aangeboden. Men heeft in het bijzonder de minzaamheid opgemerkt, waarmee hij buiten de Kortrijksepoort het rekwest van een wenende dame aanvaardde.

Bij het manoeuvreren van de ruitery zijn twee jagers van hun paard gevallen en erg gekneusd naar het hospitaal gedragen. Bij één van hen was de val veroorzaakt door zich te willen mijden voor een dronkaard die in de weg liep.

8 oktober 1831

De minister van oorlog en de Franse generaal Grundler zijn uit Brussel in onze stad aangekomen. Ze hebben op het marsveld te Sint-Denijs-Westrem het eerste regiment jagers te paard in ogenschouw genomen en onze citadel bezocht.

25 februari 1832

Aanstaande maandag zullen de troepen van onze bezetting en de eerste afdeling infanterie welke in onze stad is gekantonneerd, op het *marsveld* te Sint-Denijs-Westrem oefenen in het vuur en aldaar grote krijgsmanoeuvres uitvoeren.

6 maart 1832

Te Sint-Denijs-Westrem heeft op het *marsveld* een spiegelgevecht plaats gehad. Dit heeft een grote menigte nieuwsgierigen aangelokt.

22 maart 1832

Het slecht weder heeft gisteren de ogenschouw belet van onze bezetting en het eerste linie-voetvolkregiment dat op het marsveld te Sint-Denijs moest plaatshebben, in tegenwoordigheid van de Franse luitenant-generaal Marulaz.

De troepen waren om 11 uur buiten de stad getrokken maar kwamen 's middags terug. De generaal had zich naar de Kortrijksepoort begeven, alwaar hij de troepen voor zich heeft laten defileren.

7 juli 1832

De kolonel baron Chartry de la Fosse, gelast met de algemene inspectie van de Belgische ruitery, heeft eergisteren onze stad verlaten na op het *marsveld* te Sint-Denijs-Westrem het 500 manschappen en 400 paarden sterk eerste regiment jagers te paard tot in de geringste delen te hebben onderzocht.

Men verzekert dat de kolonel aan de majoor Fétis, bevelhebber van het jagersdepot, zijn tevredenheid betuigd heeft over de houding, de krijgstuicht en de onderrichting van het regiment.

15 juli 1832

Het jagerskorps van Vlaanderen heeft op het *marsveld* te Sint-Denijs in het vuur gemanoevreed. Ze schieten dagelijks in het Spanjaardkasteel naar de schijf.

18 september 1832

Op 15 september heeft om 5 1/2 uur 's namiddags op het oefenveld te Sint-Denijs een tweegevecht plaats gehad tussen een kolonel en een majoor welke alhier in bezetting liggen. Zij hadden beiden een opperofficier van elk weder-

zijds korps tot getuige genomen, naar men zegt hun broers.

De kolonel heeft een steek in de linkerzijde bekomen, waarna het gevecht geëindigd is, omdat de majoor weigerde voort te vechten.

Deze officieren waren verleden zaterdag op dezelfde plaats gekomen om te vechten, doch wegens de duisternis was de strijd niet begonnen. De gekwetste heeft gevraagd om aanstaande zaterdag andermaal het tweegevecht aan te gaan.

30 oktober 1832

Generaal Niellon heeft op het gewezen *Willemsveld* te Sint-Denijs-Westrem de troepen van onze bezetting en de aangekomen burgerwachten van Brussel en Brugge in ogenschouw genomen.

8 oktober 1833

De derde compagnie van het tweede bataljon belegeringsartillerie houdt zich op het gewezen *Willemsveld* te Sint-Denijs-Westrem sedert een paar dagen onledig met geschutsoefeningen. Er werden 24 bommen 600 en 800 schreden ver geworpen en één is in de kring van een anderhalve meter gevallen. De verste afstand van die kring is 10 meter geweest.

Deze oefeningen vangen 's morgens om 10 uur aan en zullen nog een tiental dagen worden voortgezet indien het weder gunstig blijft.

De verschillende vuurmonden welke bij deze oefeningen worden gebruikt zijn mortieren van 29 centimeter, mortieren voor ballen en *obitsers* van 20 centimeter.

29 oktober 1833

De troepen van het derde linie voetvolkregiment hebben op het gewezen *Willemsveld* te Sint-Denijs-Westrem verscheidene krijgsoefeningen verricht. Het schoon weder had veel toeschouwers aangelokt die ze kwamen bewonderen.

Zowel wat betreft de wapenhandel als de krijgshouding hoeft het derde regiment voor geen enkel ander te wijken. De kundigheid en welgemanierdheid van de officieren en het goed gedrag van de onderofficieren en soldaten verheft dit regiment boven alle andere troepen welke wij hier te Gent reeds in bezetting hebben gehad.

2 november 1833

De troepen van onze bezetting hebben eergisteren op het gewezen

Willemsveld te Sint-Denijs-Westrem verscheidene krijgsoefeningen in het vuur verricht.

Bij de loze aanval op een fortje heeft een officier een degensteek bekomen en bij de terugkeer naar de stad is aan de Kortrijksepoort een soldaat van de artilleriewagen van zijn paard gevallen. Daarbij zijn de wielen van het stuk geschut hem over de benen gereden.

17 mei 1834

De verdelingsgeneraal baron Hurel, de brigadegeneraals Clump en Malherbe en een talrijke staf die hen vergezelde, hebben gisteren op het gewezen *Willemsveld* te Sint-Denijs-Westrem al de troepen in ogenschouw genomen welke in onze stad en de omliggende kantons in bezetting zijn.

4 augustus 1834

Tijdens het bezoek van HH. KK. HH. de koning en de koningin aan onze stad op 5 september zal de koning om 11 uur 's morgens op het gewezen *Willemsveld* onze bezettingstroepen in ogenschouw nemen.

11 juni 1835

Het voetvolk van onze bezetting oefent zich sedert enige tijd dagelijks in het schieten naar de schijf op het gewezen *Willemsveld* te Sint-Denijs-Westrem. De schijf is tegen een dijk geplaatst, maar die is zo laag en eng, dat vele kogels er over vliegen en in het veld en de meersen komen te vallen.

De landlieden horen bij het beploegen van hun veld dikwijls de kogels langs hun oren schuifelen en ze durven niet meer met hun koeien naar de wei gaan. Met de grootste vrees trekken ze gedurende de krijgsoefeningen langs de Meersstraat.

Eertijds zou het genoeg geweest zijn zo een misbruik openbaar te maken en het te doen ophouden. Wat het nu zal zijn moeten wij afwachten.

23 juli 1835

De compagnie van het bataljon sapeurs-mineurs is sedert enige tijd op het *Willemsveld* bezig met er een front van versterkingswerken te maken, teneinde zich daarin te oefenen.

13 oktober 1835

Indien de Franse krijgsmacht niet gedoogd heeft dat onze troepen deelnamen

in het beruchte beleg van Antwerpen in 1833, waarschijnlijk omdat zij hun de smaad wilden besparen van hun oude wapenbroeders te bevechten, zal het hun zeker geoorloofd zijn hiervan een vertoning te geven.

Onze ingenieurs en kanonniërs hebben op het oefenveld te Sint-Denijs een vesting opgeworpen, gelijk aan het deel dat te Antwerpen werd aangerand en waarin bressen gemaakt zijn geweest, links van het bolwerk te Sint-Laureins. De verbeelding van dat beleg gaat eerstdaags gebeuren. Daartoe zijn reeds de loopgraven en batterijen opgeworpen en opdat niets zou ontbreken aan dit schijnbaar beleg zijn de meeste 's nachts gemaakt.

Alles werd ingericht op voet van de werkingen welke de Fransen hebben aangewend bij de inneming van het kasteel. De personen die het niet zelf gezien hebben kunnen zich daarvan nu lichtelijk een denkbeeld vormen.

17 oktober 1835

Verleden donderdag hebben de oefeningen met het kanon plaats gehad op het oefenveld van Sint-Denijs-Westrem.

In het begin is een menigte bommen gevallen in het bos en de dreven van een aanpalend buitengoed, dat daardoor enigszins beschadigd is. De nieuwsgierigen die zich naar het plein wilden begeven zijn aan gevaren blootgesteld geweest, doordat er geen schildwachten waren geplaatst om de voorbijgangers te verwittigen.

Vele springbuizen en bommen zijn in de lucht afgegaan. Anderen zijn op de grond gekomen zonder te ontploffen, doch na enige oefeningen hebben de kanonniërs het doel nader bereikt.

Deze verrichtingen zijn geëindigd met een allerschoonst vuurwerk, dat om 7 uur is afgestoken en de bewondering van de aanschouwers heeft verwekt.

8 maart 1836

Wij zien ons verplicht een beknibbeling te richten tegen onze hedendaagse patriotten die, in hun dwaze dweepzucht en blinde woede tegen alles wat Hollands was, ooit een Hollandse naam had gedragen of aan enige Hollandse vorst was toegewijd geweest.

Tot spijt van wie het niet luchten kan zal de benaming *Willemsveld* van het krijgsoefenplein te Sint-Denijs-Westrem behouden blijven, omdat het tijdens de regering van Willem I is aangelegd.

21 april 1836

Het regiment kurassiers is gisteren op het *Willemsveld* te Sint-Denijs-Westrem door de generaal baron Duvivier geïnspecteerd.

De manschappen van het bataljon sapeurs-mineurs zullen daar morgen de mijnwerken voortzetten welke zij in de herfst hebben aangevangen.

22 juni 1836

Men weet dat de sapeurs-mineurs op het *Willemsveld* verscheidene versterkingswerken voor hun onderrichtingen aanleggen. Om het werk te vergemakkelijken hadden zij een brugje geworpen over een gracht van 10 meter breed en 3 meter diep. Dit brugje is gisteren ingestort.

De kapitein Groulard, bevelhebber, twee onderofficieren en drie sapeurs-mineurs werden meegesleept. Ze zijn zwaar gekwetst doch niet in levensgevaar.

6 december 1836

Luitenant-kolonel de la Coste, bevelhebber van het bataljon sapeurs-mineurs, bevindt zich sedert enige dagen in de stad om de compagnie te inspecteren. Heden zal hij de mijn- en verschansingswerken op het *Willemsveld* gaan bezichtigen, alwaar men in het klein het beleg van Antwerpen heeft verricht.

27 juli 1837

Het 16de reserveregiment heeft voor de eerste maal op het *Willemsveld* te Sint-Denijs-Westrem geoefend in de wapenhandel. Dit korps heeft noch tamboers, noch hoornblazers en het zijn degenen van het vijfde en zesde linie voetvolkregiment die er voorlopig dienst bij doen.

Bij de thans onder de wapens geroeven manschappen van onze reserve ontbreekt het niet aan moed, goede wil en vaderlandsliefde en gisteravond is bij de terugkomst van het oefenveld het eerste bataljon de Kortrijksepoort binnen getrokken onder het luidruchtig gezang van de *Parisienne*.

De goede geest waarmee deze Vlamingen bezielde zijn zou nog sterker zijn, indien al hun officieren en onderofficieren ook Vlamingen waren. Nu moeten zij het bevel gedogen van Brabanders, Sinjoren, Walen, Luikenaren, Fransen, Duitsers, Polakken en zelfs Gascons die gelijk men weet, de moed in de hiel en hebben!

16 april 1838

Ingevolge de besluiten van de stedelijke raad van 14 april zullen hier jaarlijks paardenloopstrijden plaatshebben. De stad zal de kosten betalen van de gestichte *Maatschappij voor de Aanmoediging van de Paardenloopstrijden en de Verbetering van het Paardenras*, welke reeds 400 actionarissen telt en op 11 400 frank begroot zijn.

Ze zullen gehouden worden op het *Willemsveld* te Sint-Denijs-Westrem. Daarenboven verleent de stedelijke regering een prijs van 2000 frank en een som van 2500 frank voor de jaarlijkse onkosten van de gemelde maatschappij.

Het voorstel om de Brabanders en Hollanders na te apen door hier een algemene kermis in te voeren werd door de raad wijselijk verworpen.

17 mei 1838

Te rekenen van 20 juni zal het *Willemsveld* te Sint-Denijs-Westrem ter beschikking worden gesteld van de personen die er hun paarden willen doen lopen om ze te oefenen. Ziehier de voornaamste schikkingen.

eerste dag, 1 juli:

- loopstrijd *la poule*, prijs 1000 frank, 2 toeren rond het perk;
- loopstrijd voor paarden van alle ouderdom, in Vlaanderen geboren en opgevoed, prijs 2500 frank, 2 toeren rond het perk in gebonden partij;
- loopstrijd op draf, prijs 300 frank, 1 toer rond het perk, welke in minder dan 5 minuten moet geschieden;
- liefhebberswedstrijd, de paarden niet bemand door jockeys maar door de eigenaars of hun vrienden, prijs een zilveren vaas, waarde 300 frank, 1 toer rond het perk in gebonden partij.

tweede dag, 3 juli:

- loopstrijd voor paarden in Vlaanderen geboren en opgevoed, prijs 2000 frank, 2 toeren rond het perk in gebonden partij;
- loopstrijd voor Vlaamse werkpaarden, prijs 300 frank, 1 toer rond het perk;
- loopstrijd voor paarden van alle ras, prijs 300 frank, 2 toeren rond het perk in gebonden partij.

29 mei 1838

Men is nu op het oefenveld te Sint-Denijs bezig met het maken van de stallin-

gen voor de paardenloopstrijden van 1 en 3 juli. Weldra zal de afpaling gebeuren van de kring van 1500 meter, welke de mededingers twee maal moeten doorlopen.

Verscheidene proeven werden reeds gedaan. Een persoon heeft met een werkpaard één maal de omloop afgelegd in 3 minuten en half.

3 juli 1838

Onze paardenloopstrijden zijn de eerste dag luisterrijk verlopen. Ze werden door een allerschoonst weder begunstigd en een overgrote menigte nieuwgierigen hebben ze bijgewoond, waaronder vele dames, in sierlijke rijtuigen gezeten.

Voor de poule waren *Lady Bird*, *Sporterdash* en *Désirée* ingeschreven. *Sporterdash* die aan de fabrikant John Cockerill toebehoort is overwinnaar geweest en heeft de twee toeren rond de loopbaan in 4' 50" afgelegd. Niemand heeft zich aangeboden om het winnend paard te kopen.

Voor de kamp van de inlandse paarden liepen *Erivan*, *Taglioni* en *Moonraker*. *Erivan* kwam in de eerste proef in 5' 5" het eerst aan de staak. *Taglioni* was maar de helft van een paardenkop achterop. Bij de tweede proef heeft men dezelfde uitslag gehad in 5' 27". *Erivan* is eigendom van de senator graaf Duval de Beaulieu.

Aan de loopstrijd van de liefhebbers namen *Hector*, *Robert*, *Phéobé*, *Theresa* en *Aaron* deel. Bij de eerste proef won *Phéobé*, een merrie van de graaf Duval de Beaulieu, in 3' 41", bij de tweede *Theresa* in 3' 20".

Bij de draf was de overwinnaar van het eerste peloton van vier de merrie *Lotte* van de landbouwer van Craeymeersch in 4' 27". Van het tweede peloton de merrie *Colle* van de landbouwer Verkinderen in 3' 40". Tussen *Lotte* en *Colle* ontstond een worsteling, waarbij *Colle* in 3' 40" de overwinnaar is geweest.

Het paard *Robert* van de heer Boone werd door de bestuurscommissie voor 2500 frank aangekocht en zal overmorgen om 4 uur in de Casino onder de leden van de maatschappij worden verloot.

Op de tweede dag heeft bij de loopstrijd van de paarden in Vlaanderen geboren en gekweekt *Moonraker* van de heer Ferdinand Spitaels de prijs behaald. Bij de kamp van de Vlaamse boerenpaarden werd *Alfred* van de landbouwer Vander Schueren overwinnaar en bij de paarden van alle ras heeft *Elisondo* van de heer John Cockerill de prijs gewonnen.

7 juli 1838

Het paard *Robert* werd in de Casino verloot en is jonkheer Hippolyte Stalius te beurt gevallen.

24 januari 1839

In de stedelijke raad werd een krediet van 1013, 97 frank gestemd voor de betaling van de uitgaven voor de afbakeningen, stallingen en tribunes ten bate van de paardenloopstrijden welke verleden zomer plaats hebben gehad op het *Willemsveld*.

13 juni 1939

De paardenloopstrijden welke op 1 en 3 juli aanstaande op het *Willemsveld* moeten plaatshebben zullen veel luisterrijker zijn dan degene van verleden jaar.

Een groot getal personen heeft reeds de verbintenis aangegaan om naar de uitgelopen prijzen mee te dingen en dagelijks oefenen van 6 uur 's morgens en in de namiddag verscheidene liefhebbers hun paarden voor deze loopstrijden. Gisteren heeft het paard van de heer De Ruyck één maal de kring van 1500 meter doorlopen in 1' 43", een wandelafstand van 18 minuten!

3 juli 1839

In weerwil van de wankelbaarheid van het weder hadden de loopstrijden vele prachtige rijtuigen en een ontelbare menigte nieuwsgierigen op het oefenveld te Sint-Denijs-Westrem aangelokt. Ze zijn in goede orde verlopen en hebben de volgende eindresultaten opgeleverd:

- de poule, 1000 frank: *Morisson* van de heer Grenier-Lefevre in 4' 35";
- eerste proef voor de inlandse paarden van alle ouderdom, 2000 frank: Erivan van de graaf Duval de Beaulieu in 4' 18";
- *sweepstake* voor de driejarige paarden: *Fils d' Actress* van de graaf Duval de Beaulieu in 5' 52";
- eerste proef voor de *gentlemen riders*, 800 frank: *Leporello* van de heer Dixon uit Brussel;
- draf voor de boerenpaarden: een Iers paard van de heer Gustave van Aste.

De tweede dag werd door tamelijk goed weer begunstigd en de toeloop van de menigte was groter dan maandag. De herenrijtuigen waren talrijker en meer dames hebben het feest bijgewoond.

De estraden en voorbehouden tribunes waren welbezet en het muziekkorps van het tweede regiment jagers te voet, dat tussen de loopstrijden verscheidene muziekstukken uitvoerde, heeft niet weinig tot de luister van het feest bijgedragen.

Manschappen van het vijfde linie voetvolkregiment, het tweede regiment jagers te voet en het regiment kurassiers waren met de dienst van politie gelast en hebben gedurende de loopstrijden de goede orde gehandhaafd. De uitslagen:

- eerste proef voor de paarden in beide Vlaanderen geboren en opgevoed, 2000 frank: één mededinger, *Miss Taglioni* van Prosper Spitaels;
- proef voor de Vlaamse boerenpaarden, 300 frank: *Lotte* van Ferdinand Craeymeersch in 2' 48";
- tweede proef voor de paarden in beide Vlaanderen geboren en opgevoed, 1500 frank: *Fée* van Armand Simonis in 4' 40";
- proef voor de driejarige, inlandse paarden: *Palmire* van de heer Eugène Germanes in 2' 28";
- eerste proef voor de paarden van alle rassen, 2000 frank: *Vespertillio* van Armand Simonis in 3' 58";
- verder nog loopstrijden voor de tweejarige paarden en de tweede proef voor paarden van alle rassen.

31 maart 1840

Het reglement van de *Maatschappij voor de Aanmoediging van de Paardenloopstrijden en de Verbetering van het Paardenras in Vlaanderen* voor de proeven van dit jaar is vastgesteld geworden. Op 28 en 30 juni aanstaande zullen op het *Willemsveld* te Sint-Denijs-Westrem elf kampen plaatshebben. Het terrein zal vanaf 15 juni ter beschikking staan voor loopoefeningen.

eerste dag, 28 juni:

- *poule* voor paarden van alle rassen uit alle landen, twee toeren van 1500 meter, één proef, 800 frank;
 - *poule* voor inlandse paarden van alle ouderdom, één toer, 800 frank;
 - loopstrijd voor driejarige paarden, *sweepstake* tussen de hengsten *Fils de Rodys* en *Fils de Châtaigne* van senator graaf Duval de Beaulieu en de hengsten *Bas* en *Alezan* van de heer Prosper Spitaels, 500 frank;
 - loopstrijd voor tweejarige inlandse paarden, 1 toer, 1 proef, 1000 frank;
 - loopstrijd voor Vlaamse boerenpaarden, één toer, 300 frank;
 - loopstrijd voor inlandse paarden van alle ouderdom, 2 toeren, 2000 frank.
- tweede dag, 30 juni:
- *poule* voor de inlandse driejarige paarden, 2 toeren, 800 frank;
 - loopstrijd voor paarden in Vlaanderen geboren en opgevoed, 1500 frank;
 - loopstrijd van lange adem, 4 toeren, één proef, 1200 frank;
 - loopstrijd voor de *Gentlemen Riders*, een vaas, waarde 800 frank;

- loopstrijd voor paarden van alle rassen, 2 toeren, prijs stad 1500 frank.

21 mei 1840

De maatschappij van de paardenloopstrijden diende op 7 mei in de stedelijke raad een verzoek in om de kosteloze concessie te bekomen van het gras op het *Willemsveld*. Het zal voor de som van 525 frank gedurende één jaar worden verpacht.

30 juni 1840

Ofschoon een overtrokken lucht voor regen deed vrezen werden onze jaarlijkse paardenloopstrijden door een goed weder begunstigd, hetwelk een overgrote menigte aanschouwers op het ruime *Willemsveld* te Sint-Denijs heeft doen toevloeien.

Het vallen van een jockey van zijn paard is het enige ongeval waartoe deze loopstrijden aanleiding hebben gegeven.

25 juli 1840

De *Maatschappij ter Aanmoediging van de Paardenloopstrijden* heeft bij de stedelijke raad een verzoekschrift ingediend om een jaarlijkse subsidie van 5000 frank te bekomen boven de stedelijke prijs. De raad zal daaromtrent bij de besprekingen over het budget voor het jaar 1841 een beslissing nemen.

1 oktober 1840

Eergisteren heeft de verdedigingsgeneraal Clump op het *Willemsveld* te Sint-Denijs-Westrem de generale inspectie en de revue van de troepen gedaan. Gisteren heeft hij naast de opperofficieren van de bezetting ook een kapitein en een luitenant van ieder der geïnspecteerde en in overzicht genomen regimenten op een prachtig banket aan zijn tafel verenigd, onder het zoet geluid van de krijgsmuziekkorpsen.

ERIK DE KEUKELEIRE

Fragmenten uit "Sint-Pieters-Aalst, Sint-Pieters-Aaigem en Sint-Denijsplein - deel 1 (1819-1901)", 298 pagina's, oktober 2004, uitgave in eigen beheer.